

V torek, četrtrek in soboto
izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom za vsako leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . — k.
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
za vsako leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . — k.
za četrt leta 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravništvo
je na stolnem tisku (Dom-
platz) hišna št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
Veče pisemne se plaču
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačati
kuček (stempel) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

K novim volitvam v Ljubljani.*)

Veselilo nas bi, ako se res potrdi, da je krvava sodba v Ljubljani od tožbe zoper ljubljanskega župana gosp. dr. Costo odstopila, kakor je dopisnik ljublj. v št. 9. „Slov. Naroda“ oznanil. Veselilo bi nas to ne toliko zavoljo vrlega župana, kteremu se ni nič hudega bati, ker se mu nič hudega očitati ne more in ki bi zaslužil, da bi ga med tem ko ga njegovi sovražniki pred krvavo sodbo pahajo, vsa slovenska, njemu prijazna mesta s častnim meščanstvom počastila, ampak ta sklep krvave sodbe ljubljanske veselil bi nas posebno zavoljo tega, da se ne bi dalje več dlaka v jajcu iskala in krvava sodba s krvavo preiskavo nekervave reči druzega časa ne tratila. „Laib. Ztg.“ in vsi njeni zapetači trdijo, da je g. župan potuho dajal znanemu ekscesu, ki se je godil po noči med 23. in 24. dnevom julija meseca pr. l. v Ljubljani med Slovenci in „Ongavci“. Nasprotniki dr. Coste v enomer od njega trdijo, da je že večkrat poprej, posebno pa pri tej priliki toliko enostranost pokazal, da zasluži ne samo, da mu se županovanje in vodstvo mestne policije za vselej odvzame, ampak da se zraven tega še on sam v kriminalno preiskavo dene, sodi in — obsodi. Po tej sodbi in obsodbi se teti „Laibacherici“ in kranjskonemškemu repu njenemu menda dolgo časa že dan in noč sline cedē. Lehko si torej mislimo silno žalost in obupnost teh ljudi, če ne bo nič iz té toliko zaželjene sodbe in obsodbe. In kako bi kaj bilo?? Gotovo je, da g. župan ni intrige napravil, marveč da je hotel in si prizadeval, ko je nanjo naletel, mir napraviti. Pregrešil se je k večjemu le s tem, da ni precej brez usmiljenja po mestni policiji vseh skupaj kakor razbojnike, roparje ali tatove zapreti dal, ampak da je rajši — ker ni bil ekscses velik (vsaj s prva ne) in ker so bili ekscsenti večidel njemu znani ljudje iz poštenih hiš — obé stranki prijazno k miru in pokoju opominjal ter skušal vse z lepa poravnati. Kje je tukaj tista potuha in pregrešna enostranost, zavoljo ktere se neki nemški možicelj-ni tako silno napihujejo in o dr. Costi s svojim hripavim glasom neprestano vprijejo: Proč od županstva! v kriminal ž njim! križaj ga!! Kaj tacega, rekel bi, ne more pošten človek z zdravim umom zahtevati, ampak k večjemu le slepa strast ljudi trdečih, da g. župan sokoleem ni rekel: „Vmirite jih!“ (namreč razdražene stranke), ampak da je rekel: „Umorite jih!“ Očividno je, da je g. župan želel nepokoj poravnati in razdraženo mladež, ki ga je kolikor toliko že v glavi imela pomiriti. Samo to njegovo ravnanje kaže, da ima dr. Costa več svobodomiselnosti v sebi, kakor vsi njegovi nasprotniki, ki „duh svobode“ vedno na pomoč kličejo, a ga do zdaj še celo nič niso doklicali. Da g. župan ni zaukazal sablati, vklepati in na klop peljati, kar bi bili brez dvombe storili njegovi nasprotniki, ampak miril, s tem je pokazal, da je mož na pravem mestu, da svoj čas boljše umeje, kakor cela kopa njegovih nasprotnikov, ki ne morejo pozabiti, da jim je zavoljo županovega takta odšlo veselje v železji videti nekoliko sovražnih Sokolcev. Zatorej kričē: Dr. Costa je enostranski! Da bi to tudi bil, česar pri vsem rodoljubju Costovem

ne pripoznavamo; naj manj pa pristane „Laib. Ztg.“ očitati in zopet očitati mu pristranost, ker ona kakor v marsikterem drugem, tako tudi v tem oziru ni belá ko sneg, ampak črna ko — žužeg. — Ko so reški magjaroni hrvaške dijake, ki so se predzrnili po hrvaški Reki hrvaške pesnice popevati, neusmiljeno ko pse lovili in malo da ne umorili in na kose raztrgali, obnašala se je mestna policija in vsa mestna gosposka pri tem grozovitnem, prav hunskega ekscsesu tako pristransko, da vsakega pravicoljuba še zdaj sveta jeza zgrabi, kedar se na to spomni. „Laib. Zeit.“ se pa zato še zmenila ni. Očemu neki? Njej se večja škoda in večje hudodelstvo zdi, če se kakemu Ongavemu želo od klobuka poreže, ko če se slovanskemu dijaku oko iztakne. Hrvaškemu dijaku, če tudi eno oko zgubi, še drugo brez kupovanja ostane. Ongavi pa, potem ko se mu ves želo od klobuka odreže in proč odnese, si revež ne more drugači pomagati, ko da si novega kupi. Nasledek strašnega ekscsesa v Reki je bil, da so uboga, težko ranjena dva dijaka iz mesta pognali; od toliko važne kriminalne preiskave tega ekscsesa pa ni bilo dozdej še nič slišati ne brati. „Laib. Zeit.“, ki je proti Slovincem tako natančna, da bi vsakega kmalu pred krvavo sodbo spravila, če le Ongavemu, ki miru ne dá, s prstom pomiga in se mu zagrozi, ustregla nam bi jako, če nam bi povedala, na koliko let ali vsaj na koliko mesecev težke ječe so tisti kolovodje magjaroni obsojeni, ki so pri lovu, dijakov in razdevanji gimnazije kakor pravi razbojniki razbijali in ubijali vse kar jim je pred oči prišlo, in ki so se predzrnili s Hrvati na hrvaški zemlji očitno pred vsem svetom vpricho Čehovih policijskih organov tako grozovito postopati, da so enemu oko iztaknili in drugega bi bili gotovo ubili, da jim ni skoz stranišče ubežal in se v nekem kanalu pred divjimi magjaroni skrival in tiščal tako dolgo, da se je rešil. Pa naša ljuba „Laibacherica“ nima časa s takimi kolosalnimi ekscsesi pečati se, v kterih nasprotniki naši zoper slavjanstvo divjajo; ona rajši išče mušiče slovenskih ekscsesov in študira, kako bi iz njih slona napravila. — Kolika krivica, koliko razžalenje zgodilo se je pred nekoliko leti tudi v tej nesrečni Reki biseru jugoslavjanstva, prevz. g. biskupu Strossmajerju, ko so se grde, umazane roke reških magjaronov predzrnile kamenje na kočijo njegovo metati. Reški magjaroni, ki so ta atentat nekaj s svojimi lastnimi, nekaj s plačanimi rokami doprinesli, bahajo se radi, da so od rajske talijanske kulture znotraj in zvanaj popolnoma oblizani. Ali s takim djanjem so pokazali, da so vkljub vsej svoji kuturi bolj surovi in neotesani, ko divji Mameluki in Hotentoti. Strašna nejevolja je gotovo vsakega poštenega človeka zgrabila, ko je slišal od te grde grdobije grdih Rečanov. Naša „Laibacherica“ pa in njeni zapetači, ki so tako silne ceremonije uganjali zavoljo Ongavih želodov, so se pa takrat gotovo prav veselega srca smejali in prevz. gospodu, ki je ves naš in zato ker je naš, prej ko ne vse to iz srca privoščili in radostno absolucijo podelili hudodelcem, ki so to nesramnost doprinesli in policiji, ki ni hudodelstva ubranila. — V Kandiji pri Novem mestu bi se bil lansko leto kmalu krvav boj vnel med našimi ljudmi in nemškutarji, ker Slovenci trdili so vsi razkačeni, da je le po sili in krivicí nasprotni kandidat par glasov več dobil. Duhoven gosp. J. Volk, ki je hotel razdražene stranke pomiriti, bil je pri tej priliki od plačanih novomeških nemškutarjev pred vsemi ljudmi tepen, psovan in zasramovan tako grdo, da je groza. Ali glejte! pol leta je pravda tekla, preden je sodnja spoznala in izrekla: Gosp. J. V. je bil po nedolžnem na časti razžaljen, in novomeščana bosta zarad tega po postavi kaznovana, ako jim g. V. tega razžaljenja

*) „Nova metla dobro pometa!“ S tega ne sledi, da bi stara metla celo ne pometala. Tega se prepričamo zdaj vsaki dan iz uradne „Laibacher Zeitung“, ki je v očigled novim volitvam s znano „objektivnostjo“ (!?) vse koto pretaknola, ter jih še stiče in najdeno starino v stari obliki s staro nesramnostjo za novo blago prodaja. Ker se nekoliko nanaša na slov. časnikarje, jej tu povemo svoje mnenje. Naj razvidi, da ne maramo in nikakoršno zvezo stopiti z njeno „kramarijo“, če jej je tudi vlada „anlagekapital“ položila. Vredn.

Listek.

Še enkrat literarno društvo.

Hudo je na tem svetu o literarnih nasvetih pisati. Z lahko in dobro vestjo sem se bil ondan za mizo vsel in nekaj vrst napisal zoper g. Trstenjakov nasvet, ki meri na to, splošno literarno društvo ustanoviti. Pisal sem, kakor se pri nas spodobi, djal sem da je moj glas neveljaven, poklonil sem se spoštljivo gospodu nasvetovalcu in potem še le nekaj govoril.

Komaj pa je v 7. številki tega lista moja skromna misel natisnena brala se, zježilo je to neimenovanega gospoda in tekaj v prihodnjem listu me je ostro okregal, češ, da sem grešil pred globoko mislečim gospodom Trstenjakom in pred slovenstvom. Morda moj g. nasprotnik pričakuje, da bom zdajci svoje oblačilo pretrgal, pepela na svojo pregrešno glavo natrešil in v vreči pokoro delal. Vendar, zunaj lepo pomladno solnce sije, post je minil, spokornega duha ne čutim čisto nič kajti nisem si vsvesti da bi bil grešil.

Celo tiste srditosti ktera se bere iz celega spisa zoper mene, ne bom onemu gospodu vračeval, temuč še približal bi se mu — to se vé, če bi se hotel ponižati v diskusijo z menoj — in pomenila bi se, da bi razvidel morda, da je krivo storil šibo nad me vzdigovati, da si sem a priori zoper ustanovljenje splošnega literarnega društva.

Rad priznam, da je oni moj spis malo površen in povedal sem že tam, da so moji razlogi bili sezidani v „naglici“. Povedal sem dalje, da se dam, „rad podučiti“. Res pa nisem mislil, da bom namesto mirnega odgovora in poduka dobil — kar sem dobil.

Že iz naslova: pisma o literarnosti, dalje iz tega, da iz nasveta jemljem samo navod: „literarno društvo . . . bi pretresovalo, beletri-

stične izdelke“ in iz vsega pisma bi bil moj g. nasprotnik lahko spregledal, da jaz govorim iz beletrističnega stališča. Moje razloge gospod samo negira, kar pa svojih navede, dade se name in moje pismo samo obračati, če se razvidno stališče moje nalašč tako preobrne kakor se je zgodilo.

„Da nam je družbe treba, ki bi slovenske dežele zgodovino gojila itd.“ (kako se zgodovina goji, tega res ne vem, pa mislim da gospod hoče reči: preiskovala in rezultati priobčevali) — tega jaz tudi ne dvomim in moja krivda je, če tega nisem povedal.

Tudi jaz obžalujem, če je kakova Vrbnjankova zbirka bilj v izgubo prišla, ker mu je gg. botanikarji družabno niso pomagali rešiti. Iaz bi tudi rad videl, da bi se slovenski filologi zbrali in določili oblike našemu jeziku.

To pa, da bi bilo eno literarno društvo koristno, ki bi obsezalo „vse vrste človečje znanosti“, razum bogoslovne, torej zgodovino, jezikoslovje, botaniko, geologijo, zoologijo, mineralogijo itd.; bi pretresovalo beletristične izdelke in pedagogične predloge (prosim g. nasprotnika, ki pravi da jaz podstavljam Trstenjakovemu nasvetu namen beletristične literarnosti zajeziti, naj nasvet v originalu še enkrat bere) — to jaz dvomim. To dvomim da bi vse te struke, kolikor tolike pod enim predsednikom, enim tajnikom in enim odborom zastopane, koristile. Ne razumem, zakaj bi me rojak, zarad tega, kar očitno povem, smel zgrabiti s tako neuprtiljivostjo, kakor sem jo bral? Zakaj bi se manj učiteljsko ne govorilo?

Gospod moj nasprotnik mi očita nevednost o tem tako marsiktero zrno za znanost v izgubo gre. Nevedne podučiti je dušno delo. Francozje so imeli in imajo največe splošno društvo, svojo akademijo. Naj bo gospod tako dober in nam dokaže, da tisti literarni zgodovinarji ne pišejo prav, ki trde, da je to veliko društvo dosti pripomoglo do tega, da je uklenjen francozki jezik in uprežena francozka literarnost v podevanej šablone, da je ro-

iz keršč. ljubezni ne odpusti, potem ko se pred njim ponižata in ga javno za odpuščanja prosita. Nato jima je g. V. odpustil in bilo je vsega kraj in konec. — Teti „Laibacherici“ je to vse „natürlich“; ko so pa Slovenci v razpzi z nasprotniki svojimi v Ljubljani enemu guthajlerju želode od klobuka porezali in hlapcu Kalanu košček zloba odbili, prizadevala si je iz petnih žil, da bi iz muhe hitro velikanskega slona napravila. Ker se je tega nereda tudi nekoliko Sokolcev udeležilo bilo, je sl. deželna vlada pri tej prici celo društvo „Jožni Sokol“ najprej začasno ustavila in kmalo potem popolnoma prepovedala, kajti govorilo se je, da bo 30—50 Sokolcev obsojenih. Na zadnje je pa sodnja, kakor je znano, le 7 mladenčev za krive spoznala, in izmed njih je bilo le 5 Sokolcev. Ti so bili obsojeni kot zločinci v ječo po 2, 3 in 5 mesecev. Vendar se iz vedenja „Laibacherice“ da posneti, da jej se kazni, ki je Slovence zadela, brže premajhna ko prevelika dozdeva, in da je zraven tega še z veseljem pričakovala, da se bo največa ploha na g. župana samega razlila, češ, da je on sam ekscesu potuho dajal, ker je razdražene ljudi ljubeznjivo in prijazno miril, ne pa vseh skupaj poloviti i zapreti dal. „Dr. Costa Slovencev skoz prste gleda!“ vpije Laibacherica; „to je pristranost, to je partajičnost, ki se dalje več trpeti ne more, trpeti ne sme. Dr. Costa je dožupanil! S svojo pristranostjo je dokazal, da ni sposoben za to častno službo. Proč ž njim! pred krvavo sodbo ž njim!“ Dobro prav dobro zna proti našim ljudem razsajati, teta „Laibacherica“ tolika pregreha, da zaradi nje ne zasluži več človek častne službe, ampak le kriminalno preiskavo, kaj so zaslužili potem magjaronski Rečani s svojo magjaronsko policijo? kaj sta zaslužila znana Novomeščana in . . . ?? kaj je zaslužila že zdavnej „Laibacherica“ sama??? Dr. Costa, kterega „Laibacherica“ s svojimi privrženci zaradi „pristranosti“ ali partajičnosti pred krvavo sodbo podi, bil je v vsem svojem županovanju kolikor mogoče, djansko pravičen Nemcem in Slovincem; „Laibacherica“ pa bila je od nekdanj in je tudi zdaj, od kar so se v toliko hvalisoni decembrovi ustavi znani 19. § nahaja popolnoma nemška od pete do glave, ko bi vendar v kranjski deželi, če ne bi htela biti le malo, ampak popolnoma enostranska in partajična, morala vsaj na pol slovenska in pol nemška biti. Pa „Laibacherica“ ni le po mrtvih črkah, ampak tudi v duhu in resnici popolnoma enostranska, kakor njene sestrice v Trstu in Celovcu, dasiravno služijo vse te tetke tisti vladi, ki ni znanega 19. § izvzela, ko je od vseh svojih služabnikov prisego zvestobe novi ustavi zahtevala. Ko je po čudnih potih vsegamogočne dvalistične previdnosti nova zakonska postava v zbornici poslancev in gospodov se sprejela, bilo je v veliki Ljubljani okolo 60 hiš deloma razsvetljenih od tistih dobro nam znanih ljudi, ki bi radi dunajske liberaluhe tudi na Kranjskem kot opice posnemali. Kaj bi bila nek „Laibacherica“, ki je zaradi tega razsvitljenja v veselji plavala, rekla če bi bila tisti večer vsa druga Ljubljana, kteri je bilo to razsvetljenje v pohujšanje, ker vé, da po novi zakonski postavi ne vprašamo in da se nova šolska postava našim slovenskim razmeram toliko prilaga kot pest na oko, — začela tu in tam razsvitljena okna pobijati? Vpila bi, razsajala in razgrajala čez surovost in nestrpljivost ultraslovenskih cepcev gotovo tako, da bi se čulo v deveto nemško deželo, in vsaj v mislih bi pripravljala že „gavage“ za razbojnike slovenske. Ko je pa slišala in brala, da so liberaluhi v Mariboru, Celovcu, Ptujju itd. nerazsvitljena okna pobijali in s tem pokazali, da nimajo od prave liberalnosti duha ne sluha, ker ne trpe niti v narodnem, niti v političnem, niti v verskem oziru družega mnenja ko je njihovo, se je naša „nepristranska“ Laibacherica namuznila, posmehljiva rekla: hi, hi, hi! — pa je bilo vse dobro. Po tem takem ona nič ne porajta za velikansko bruno v svojih očeh, in le pezdirlja išče v očeh svojega bližnjega. Tako pa ne sme dalje več ostati. Ljubeznjivo „Laibacherico“ prosimo, preden spet kak kamen pobere in ga v „partajičnega“ ljubljanskega župana zažene, naj poprej blagovoli sama sebe za nos prijeti in ga tiste smerdljive enostranosti očistiti, ktere se v njem gotovo na cente nahaja, ker jej neprenehoma po vseh krajih ven sili. Dr. Costa ni pristranski človek, ampak kolikor je nam znano, držal se je i drži se še vedno znanega programa svojega, kterega je izjavil že takrat, ko je bil prvič za župana izvoljen. On je sicer na naši strani, ali tud Nemcem je popolnoma pravičen. (D. d.)

Še dan današnji je med našimi seljani kriva misel razširjena, kakor da vsaki mladenič, kterega v mestno šolo pošljejo, mora duhovnik postati. Mnogo primerov je v našem seljanskem življenju najti, da roditelji in sorodniki dijaka silijo v duhovski stan stopiti, ako pa tega noče storiti, tedaj ga oškodijo pri dedšini ali pa ga zapusté v vseh silah in v vsakem pomenjanju. Volja očeta kmeta ali matere kmetice je res da dobra; želita namreč, da bi sinek gospod postal, ktera beseda je v seljanskem govoru enaka z duhovnim; ali po tem malo vprašata, je-li sinek tudi sposoben za taki stan in ima-li tudi pri vsej sposobnosti kaj ljubezni do duhovništva. Kolikokrat se ne zgodi potem, da sin zavržen od svojih začne v nemar živeti, ali pa da dosežši imenitni stan, v kterega je bil od drugih vsiljen, nima v srci zadovoljnosti ali pa ljubezni do namerjenega mu poklica. In koliko more človek v stanu, kterega ne ljubi, dobrega in koristnega storiti? Saj brez ljubezni do svojega poklica, brez napetja vseh žil, brez žrtvovanja idejam svojega zemeljskega poslanstva človek ne more na svetu ničesar pravega in koristnega storiti, ne more ničesar novega izmisliti, ne more ničesar vrednega človeštvu ponuditi.

Grenka se morebiti moja sodba zdi mnogemu čitatelju; žali Bože! da je istinita. In, prosodivši to prikazen z narodno gospodarskega stališča, kaj porečemo k takemu krivemu početju naših prostih ljudi? — Da se po njem delavne moči tratijo, da se nekterim delokrogom, kteri tudi nekake izobraženosti potrebujejo, pridne roke jemljejo, da se takó duševno kakor tudi telesno premoženje naroda, ktero je eno z drugim v zvezi, ne samo ne pomnoža nego le ruši.

Dobro vem in čutim, da se je s predsodki našega seljana težko boriti, vem, da proti predsodkom je težko leka najti. V tej stvari napotjujem duhovnike, veljavne može in mladino samo, da se roditeljem in sorodnikom kolikor mogoče s svetom in pregovarjanjem, ali spodobno ustavljaja; ako pa vsa ta sredstva ne pomagajo, da se mladina raji na svoje lastne moči upré, in si sama svojega primernegega poklica poišče, nego da se v stan podá, kteri jej morebiti ni po volji, ter se — in tu pričinja naš nasvet — v meščanski življenje podá, ako ne čuti v sebi čisto posebnega nagona k višim stanovom države.

Morebiti se bode strašen zdel ta nasvet mnogemu dijaku, kteri je navajen vse, kar ni dijaškega, zaničevati ter z nekakim, mnogokrat jako krivim ponosom na remeselnika ali obrtnika, na kupca ali pa na zemljedelca ozirati se. In s kako pravico? Vsaki stan, v katerem se človek pošteno živi, je lep, je krasen stan in bode tudi v Avstriji, ako bode enkrat v njej prava svoboda zavladala, dosegel ono važnost, ktero ima že v američanskih državah in v nekterih evropskih, kakor v Belgiji v Švajci in na Danskem. Kolikokrat se duševno obdarjen dijak mora s trebuchom boriti, predno dovrši svoje univerzitetne nauke v ljudatih mestih! Koliko se jih je tam v borbi življenja pogubilo, koliko jih ni doseglo svojega namena! Med tem pa, ko so se naši dijaki sramovali, stopiti v pisarnico kupca ali učiti se umnega kmetovanja ali prijeti celó za dleto ali pa kladivo, se je mastil in bogatil v naših mestih tujec, posmehovaje se slovenski dobrodušnosti, ktera mu prepušča debelo smetano dobitka. Med tem, ko naši dijaki hrepené po majhnih pisarskih koticčkih, stavi moj „tujec“ magazine, fabrike, gradi poslopja, raztaka potoke in reke na svoje zemljišče, se milostno ogleduje na trud našega težaka in domačega slovenskega hlapčona. Gotovo je tujec zaslužil svoj blagostan; on se je, po naključbi došedši v naše kraje s culo na hrbtu, marljivo dela prijel, je koval vozove in pluge, je prodajal špeh in moko, je kupčaril s soljo, s tobakom in cukrom, je meril trakove po laktu in je polagoma postal hišni, vinogradni, štacunski, gradščinski posestnik, moj Slovenec pa se mu je s začetka smejal, po tem se mu čudil, na zadnje ga zavidal, in pri tem mu se poklanjal.

dilo in pospeševalo neki literaren aristokratizem, ki je bil prostemu razvoju na kvaru, da je ravno pod vladanjem avtoritet trpelo jezikoslovje itd. Če bo moj gospod nasprotnik to dokazal, bode zanimljivo zame in gotovo še za marsikterega Slovence. — Res je, da govoré o slovenskem nasvetovanem literarnem društvu in o francozkej akademiji veliko z malim primerjam, ali analogija je zmerom podučljiva.

G. nasprotnik moje vzroke prebravši „strmi in se čudi, kako more globoko misleči Davorin, kojega duh vedri najtemnejšo dobo naše zgodovine in kojega srečno in spšno delovanje priznavajo najimenitniši moži vse Evrope kako more kaj takega nasvetovaje tako zagaziti.“ Bog pomagaj meni in mojim prijateljem — kedaj sem jaz, in kje sem rekel, da se je spoštovani gosp. T. „zagazil“? Tu tudi ni treba reči: Etiam Homerus dormitat, temuč: kakor vsaka, ima tudi ta reč dve strani. Iaz gledam od ene, vi od ene. Morda je moja napačna — errare humanum. Vendar če se meni ena boljša zdi od druge, če sem preverjen svoje misli, jaz ne umujem, zakaj ne bi smel spodobno povedati jo? Ali sem mar osebno ugovarjal? Ker je č. g. T. „mnogo zaslužen in skušen domoljub“ jaz pa menda malo zaslužen in neskušen domoljub; ker je on veljaven in sloveč zgodovinar, jaz pa ne: zato in samo zato bi jaz ne smel o stvari, ki se ne dostaja zgodovine, imeti svoje misli in povedati je? Preverjen sem da bi mi g. Trstenjak sam djal: noli jurare in verba magistri, temuč misli tudi sam in svobodno povedaj, kar misliš.

Svojemu spisu sem bil priteknil humorističen izrek Börnejev. Moj g. sodnik je nevoljen in pravi: „Kdor skušenih rodoljubov resnobnim nasvetom odgovarja s posmehom . . . prezira dostojnost.“ Da se malo lehkeji glas, da se humorističen vpletb imenuje: „posmeh“, to mi je novo, Vsaka nedolžna prostost žali „dostojnost“? O resnobnej stvari se ne sme drugače

govoriti, kakor z do vratu zapeto suknjo in belih rokavicah? Veliko ljudi je, ki ne mislijo tega in ki ločijo šalo od „posmeha“.

Ker govorim, da bi se naredile klike, pravi g. nasprotnik, da ne ve mojih skušenj. Naj mi dovoli, da tu eno skušnjo prav iz sedanjega časa povem. Že en časopis napravi kliko v literarnih rečeh, koliko laglje celo društvo. Človek je človek.

V zadnjem Glasniku je g. Stritar svojo misel povedal, da Koseski ni ne samo ne pravi slovenski pesnik, temuč da celo velik pesnik ni, in da se Preširnu ne sme na stran staviti. Pripoznal pa je njegove velike zasluge za razvitek našega jezika. To misel o Koseskem ima morebiti še marsikdo. Kako pa so „Novice“ odgovorile? So mar z analitično preiskavo razkrile Koseskega lepote? So s kritičnim nožem preiskale tega pesnika stvarjenja in z gotovim rezultatom ovrge Stritarjevo mirno izrečeno sodbo? Kaj še! Vsele so se na svoje vzvišeno sedlo in z diktatorsko mogočnostjo odbile misel, ki je njihovej nasprotna. Ponavljam pa še enkrat, če v literarnosti in listže kliko lahko dela, ali je v literarnem društvu res nemogoča?

Na dalje pravi gospod nasprotnik: „če je pretresovatelju (to sem jaz) mogoče temu cilju nizke in strastne namene podstavljati, mi ne vemo . . . s rca jegovega itd.“ To me pa zbode. Čemu me razžali? S čem sem to zaslužil? Če sem jaz v splošnosti izrekel, da bi bilo s časom napake mogoče, s katero previco me pisatelj sumniči? o mojem poštenju dvomi? Je li to lepo, je li to slovensko? Kaže blagočutnost?

Te vrste niso tolikanj pisane za to, da bi drugoč izpodbijale nasvet o osnovanji literarnega društva, temuč v obrambo zoper odgovore zložene na taci h principih, kakor so v spisu mojega nasprotnika. J. J. Osat.

Ne da se tajiti, da je takó slabemu zastopanju našega naroda v mestanskih stanovih tudi mnogo pomenjanje primerenih pripravilnih učilišč: remeselskih, zemljedelskih, trgovinskih. To je res našemu narodu v veliko škodo; ali to se vécsi ne da prenarediti. Hočemo mar za tega voljo čakati z delom, dokler se take šole osnujejo? Gotovo bi onda bili kmetu podobni, kateri se je na breg reke usedel, dokler bi voda odtekla, da bi potem suhogog na drugi kraj prišel. Ne čakati ni časa; kolo časa se vrtil neudržano in žali Bože! od nas tirja že sadú, kjer se seme ni v zemljo vsejano. Tedaj hajdi moj mladenič! stopiva h kupcu v štacuno, seziva za motiko ter rujavamo za mlado drevesce na grajščinskem posestvu, teciva k urarju, h knjižgotiskarju, k barvarju, k pekarju v delalnico, ali pa, ako imava kaj več evenka, zavoziva se v Gradec, na Dunaj, na Česko v pivarnico, v mehaniško šolo, v tehniko, ali pa celó na Belgijsko ali Švajcarsko in Francozko, ter se uriva v umetnostih, v remeselstvu, v pametnem poljedelstvu, da nadomestiva domá tuje roke, tuje oči in ume!

Koliko mladenčev drga brez uspeha šolske klopi in na zadnje ni nič iz njih! Silijo sebe, silijo svoje možgane v učenost kakor da bi vrv skoz šivanko vtikali. Pusta glava, pusto srce in pusti žep, to je konec vsega učenja in pri tem zguba prelepih, nadepolnih let mladosti. Kako skrivljeni, kako yeli in otrpneni postanejo mnogi pri šolskem učenju, ker niso s talenti obdarjeni! Vi, ki se potite v trepetu pred učiteljevo dvojkoj, knjige pod klop, pa orodje remeselsko ali kmetisko v roke! Narod slovenski potrebuje svitlih glav v viših stanovih, pri delu pa vaših črstvih rok! Vsaki na svoje mesto!

Vi pa, mladenči domači, Vi, nada naše bodočnosti imejte v spominu te-le prekrasne besede našega pesnika:

„Dvignite srčno zaklad slovenskega d l a n a in uma!“

Dopisi.

Iz Ljubljane. 2. maja. 4. (Volitve in „Laibacher Zeitung“ nekaj besedice stari „tetki.“) Zmiraj bolj in bolj se vnema in vžiga volilni boj in agitacija; poskuša se vse, da se nakloni zmage venec sebi, vsa nemčija je na nogah, da bi pridobila zopet nazaj vladu v mestni hiši, katero tako britko pogrešati mora že štiri leta. Tudi „Laibacherica“ trudi se na vso moč in nakupila si je že več ovčjih kož, v katerih se predstavlja in keleduje pri volilcih. Čudom se bodete čudili, ako vam povem da je postala na enkrat tako „ultra“, kakor si le kdo more misliti kacega „mladega Slovenca“ in optima forma. Škoda da ne vemo, kdo je tisti prijatelj ljudstva, „ein Freund des Volkes“ ki svojo modrost in zvitost razklada in kteremu so narodni zastopniki vse premalo storili v štirih letih na narodnem polju, kar jim očita v večih člankih. Ne hodemo danes govoriti o tem, koliko bi utegnili imeti prav ta anonymus, ker manjka mu pred vsem poštena namera. On ne piše zaradi tega, da bi se zgodilo to, kar graja, ker se ni zgodilo, on bi bil prvi, ki bi kričal na vse pretege, ko bi bili upeljali narodni zastopniki vse to, kar jim on šteje v greh ker so to opustili itd. Kaj bi govorili o tem, ko sami dobro vemo navade naših „prijateljev“, da jim nič ni preslabo, če le morejo doseči to, po čemur hrepené. V kazini je imel gosp. Dežman prav lep slovenski govor, on ki sicer ne govori ravno več tako rad slovenski kakor nekdanj; pa če je treba, tudi on zna govoriti jezik slovenski. V tretjem razredu postavili so protivniki dva narodnjaka gg. Rost-a in Matevže-ta za kandidata, za kar pa sta se omenjena gospoda lepo zahvalila in odrekla. Da stara naša „tetka“ skoraj dan za dnevom nosi vsakovrstne članke in kritike ter napada narodnjake tudi zaradi tacih reči, sem že pred omenil. Toda volk v ovčji koži se predobro pozna in naravnost moramo reči „Laibacherici“, da če se ona opira na grajo slovenskih listov, mi protestujemo zoper to. Naj ona graja, kar ji drago in kolikor hoče, slovenski listi gotovo nikdar nimajo tacih namenov, če grajajo, kakor jih ima ona. Naj zabavlja kolikor hoče ali nikdar naj se ne identificira z narodnimi slovenskimi glasovi, ker to bi pripravilo le te ob vero. Naj se mi ravnsamo med seboj vécsati, to je povsod, kjer je politično življenje, to pa je gotovo in mora biti, da z „Laibacherico“ in njenimi pajdaši ne bodemo nikdar zveze iskali, posebno pa ne takrat, kadar se bodemo prepirali o narodnih zadevah. To naj si zapomni stara „tetka“ in zapiše za ušesa!

Iz Primorskega. 24. aprila. (Italijani pa naša domovina.) „Očitno je, pravi Milanska „Perseveranza“ v predzadnjem listu, da nas zavarajo naše sedanje homatije dognati svojo pravico do nekterih sosednjih pokrajin; vendar ne jedna italijanska vlada se ne sme in ne more njej odgovoriti, še manj pa mora braniti državljanom pokazati njih bratovsko ljubezen do onih dežel, ki kot Istra in Goriška, Tridentinska in kot veliki Rim še zmiraj čakajo odrešenja iz tuje sile in oblasti.“

Kdor le količkaj pozna razmere italijanskega časnikarstva, ve kako veljavne so Italijanom besede Milanske „Perseveranze“: v njej se strinjajo ministri in neministri glasovi, vsi se poganjajo za napredek italijanske narodnosti, za njeno vsestransko samostojnost, za zvezo sedaj še odločenih vej in vejic s zedinjeno Italijo. Narodno zavest zbuja in goji jo in jo bodo budili in gojili, da se okrepčana ne bo dala več brzdati, ampak z mečem bo tirjala imenovane dežele od sedajnih vladarjev.

Taka vejica je po njih mislih tudi naše Primorsko; pri sleherni priliki povdarjajo Italijani Istro in Goriško, kakor se tudi oficijelno imenuje Primorsko. Ali je ta zaželjena dežela res italijanski svet? Kakšen je Trst, razložil je krepki Tržaški „Primorec“ že večkrat natanko. Pokazal je namreč, da Trst ne stoji samo na slovenski zemlji, ampak da je po večem še slovenski; pokazal pa je tudi kako velika krivica se godi slovenski narodnosti: c. k. deželna oblastinja in mestni zbor enako zanemariata Slovane v mestu in po okolici stanujoče. Pred enim tednom je tudi francoski list „Pallas“ (izhaja v Trstu) naravnost izrekel, da Trst nikakor ni italijanski, da so Lahitu v veliki manjšini! Res je postal jok in stok in škripanje s zobmi med

Tržaškimi „Italianissimi“, zlasti v dveh tržaških laških listih. Razmere se zaradi tega besedovanja še niso premenile: Slovence tlačijo ravno tako kot popred in jih žrtvujejo požrešnemu panitalijanizmu.

Istra je tudi skorej vsa jugoslovenska, le semtertje na obrežji in po nekkih poitalijančenih mesticah so se Italijani ugnjezdili in razširili. Tako se Italijani nahajajo v Milah ali Mujah, v Kopru, Poreču (3000), v Oseru (780), v Rovinji, v Plominu (Fianone) in Labinu in po nekterih drugih kotih; po deželi se nahajajo le v Piranskem okraju, v katerem je med 14,873 prebivavci le 2000 Slovencev. Po isterskih otocih pa prebivajo sami Slovani, le na Čresu je med 8000 ljudmi kacic 1500 poitalijančenih, kakor njih lastna imena pričajo in ker razun laškega skoraj vsi tudi slovenski znajo. Sploh se isterski prebivalci — vseh je nekaj čez 230.000 — po narodnosti tako ločijo, da je kacic 180.000 Slovanov in okoli 50.000 Italijanov. Italijani znašajo le 1/5 vseh stanovavcev, in še ti so semtertje raztreseni. Vsem tem statističnim razmeram vkljub se pa Slovenci vendar povsod prezirajo in zatirajo v največo nesrečo našega cesarstva. Poglejmo na ceste, na šole, na uradnike in uradnike, doželne in državne zastopnike, na razne zavode in stipendije i. t. d. povsodi Italijani in njim privrženi odpadniki za mizo sedé ter se goste s tem, karsmo mi Slovani s krvavimi žuli pridobili.

Tudi goriška grofija nam kaže enake razmere. Ona šteje 150.000 Slovencev, ki prebivajo na 40 □ miljah, in le 58.000 Furlanov, ki so razun onih v Gorici naseljeni ob doljini Soči po 9 □ miljah. Furlanov, je tedaj le malo več kot četrtnina vseh stanovavcev, zemlje pa še petine vse grofije niso posedili. Pa kako se Slovincem godi! — Ali je potem takem Primorsko res italijanski svet! Po naravnih razmerah bi primorskih stanovavcev nikakor ne vezala „bratovska ljubezen“ z Italijani ukraj jadranskega morja. Te naravne razmere pa niso stanovitne, kajti tisti možje ki imajo oblast v rokah, delajo hoté in nehoté, da bi jih razdrli: oni Slovane — zmiraj zveste Avstrijance — k zidu pritiskajo, malo pešico primorskih Lahov pa na svojih naročjih pestvajo.

Ti Slovanom sovražni možje podpirajo uradno in neuradno Lahe, ki vedno hrepené Italijo povečicati in Avstrijo razdreti. Kako demonstrativno so zadnje dni sprejemala laško mesta pruskega kraljeviča. Še zmiraj mi razžalljivo bobné po ušesih one besede, s kterimi so ga Torinci pozdravljali: njih refren ali prepev se stika z žalostno Sadovo. Ob enem pa tudi florentinska „Gaz. uffiz.“ in Bismarkova „Nordd. Allg.“ očitno kažeta, da je Avstriji tako pogubljiva zveza med Prusijo in Italijo trdnejša, kot je kterikolikrat popred bila.

Zaslepljena naša vlada, da ne podpira z vso močjo Primorskih Slovanov! Ob določljivi uri samo le kazati: tod stanujejo Slovani, nikakor Lahonov ustavilo ne bo. Narodni napadi se odbijajo le z narodnim orožjem. Treba je primorskim Lahom uradnim in neuradnim prepovedati Slovane tlačiti, treba je Slovane zbuditi, treba jim je pripraviti boljše telesno in dušno blagostanje, potem se Avstriji ni bati za tako važne primorske pokrajine. Pogostem ne bodo več tako zvani goriški izseljenci v bližnjem Vidmu zastave žalostnice obešali na mestna vrata, kar so 22. t. m. storili. Ojačeni primorski Slovani bodo Avstriji porok, da se nikoli nebo vresničil onih rogoviležev napis pod Tržaškim, Goriškim in Isterskim gerbom: „Italija je narejena, pa še ne dovršena“ (Gior. di Udine.)

Z Pragi. 25. aprila. (Izv. dop.) (Česko časopisstvo leta 1866 in 1868.) Časopisstvo je gotovo v vsakem narodu dobro merilo duševne in politične jegove napredovalnosti. Po tem tedaj, kakor izobraženost napreduje v različnih vrstah družbinskih, javi se potreba raznovrstnih časopisov, zabavnih podučnih in ostro znanostnih; čim več pa se udeležuje kateri narod javnega življenja, tim marljivejše se čitajo novine politične in tim več nastaja novih časopisov političnih. Kdor dobro pozna narod Češki, razglasi ga gotovo za jako napredovalnega v kteremkoli ogledu; in za to bi se ne premotil tudi ta ne, kateri bi po množtvu prerazličnih časopisov izreči hotel razsodek po duševni in politični napredovalnosti jegovi. Da bi čitatelji „Slovenskega naroda“ poznali tudi to stran naroda českega, primenujemo jim vse časopise l. 1867 in 1868 izhajajoče in podamo o njih pretres nestransko in objektivno.

Leta 1867 so izhajali: 1. „Národní listy“, 2. „Národní Pokrok“. — 3. „Národní noviny“ ko nadomestek za „Národní listy“, ko so bili ti na čas ustavljeni. — 4. „Svoboda“, vrednik Josef Barák. — 5. „Pravda“ na mestu „Svobode“ ko je ta bila na pol leta ustavljena. — 6. „Hlas“. — 7. „Posel z Prahy“. — 8. „Pražsky dennik“. — 9. „Občanske noviny“ s prilogo „Britva“ (vsi v Pragi). — 10. „Pezenske noviny“. — 11. „Boleslavan“ (v mladi Boleslavi). — 12. „Humoristicki listy“ (v Pragi). — 13. „Vesele listy“ (v Brnu). — 14. „Češiček“, (na Dunaju). 15. „Moravska Orlice“. (v Brnu). — 16. „Moravske noviny“. (ravno tam). — 17. „Olomucke noviny“. Vsi dosedaj imenovani listi so politični; številke 12. 13. in 14. zraven humoristički. Dalje izhajajo: 18. „Radbuga“ (v Polznu). — 19. „Pokrok“ (v Iglavi). — 20. „Tabor“ (v Taboru). — 21. „Budivoj“ (v Budejovicah českih). — 22. „Otavan“ (v Pisku). — 23. „Svobodna obec“ (na Moravi). — 24. „Šotek“. — 25. „Kočty“. — 26. „Světozor“. — 27. „Praha“. (vsi štirje v Pragi). — 28. „Besidka čtenarska“. (v Brnu). — 29. „Pamatky“. — 30. „Živa“. — 31. „Časopis českého museum“. — 32. „Časopis českých lékařů“. — 33. „Pravnik“. — 34. „Pražsky Lloyd“. — 35. „Česka Thalie“. — 36. „Česky obzor literární“. — 37. „Dělnik“. — 38. „Zlaté dno“. — 39. „Vzajemnost“. 40. „Stenografický časopis“. — 41. „Hedbavnické noviny“. — 42. „Prumyslno-hospodárske noviny“. — 43. „Hospodárske noviny“. — 44. „Bolnik“ (vsi v Pragi). — 45. „Stepar“. — 46. „Moravsky hospodár“. — 47. „Národní škola“. — 48. „Škola a život“. — 49. „Učitelske listy“. (ti trije v Pragi) — 50. „Školnik“ (v kraljevem Gradcu). — 51. „Ilustrovany evagelieky věstník“. — 52. „Hlasy ze Siona“. — 53. „Časopis katolického duchovenstva“. — 54. „Blahověst“ (vsi v Pragi). — 55. „Hlas“ katolický (v Brnu). — 56. „Katolické listy“ (v Stavnici na Slovenskem (Slovaškem). — 57. „Posvatna kazatelna“. — Konečno izhajajo v Ameriki 4 češki časopisi; trije politični in jedan ekven in sicer: 58. „Pozor“. — 59. „Slavie“. — 60. „Pokrok“, in 61. „Katolické noviny“.

Izmed teh časopisov so izhajati prenehali kolikor vemo: „Radbuga“ „Pokrok“ (v Iglavi); „Svobodna obec“; „Vesele listy, kteri so se združili z „Humoristickými listy“. „Budivoj“ se je spremenil v časopis politični, k časopisom pa dozdej izhajajočim so sopet prišli: „Prorok povetrnosti“ (vremena) (v Pragi), in „Vesna“ (v kultni gori). Morem Vam zagotoviti, da se broj časopisov českih dan na dan množi. Nekteri sicer prenehajajo zaradi različnih vzrokov; za nje pa vrasejo ko nadomestek hitro sopet drugi. O časopisih posebno imenitnih prinesem Vam pretres v dopisu prihodnjem.

Spoznavam za potrebno spregovoriti tudi o prigodku, kteri tu v Pragi vzkrojuje mnogo strmenje. Včerašnji broj „Narodnoho Pokroku“ je bil od policije konfiskovan zavoljo nekega telegrama, v kterem prestavljaec ni napisal naslova cesarjevega dostojno. To je prvi krst vrlega tega lista.

Iz Peterburga. [Dalje.] Iz Poti-a v Baku čez Tiflis je podstavo (Unterbau) vlada sama napravila. Drugo delo je prevzelo anglijsko društvo, ktero je dalo vladi za to, kar je ona naredila, 4½ milijone r. s. Upati je, da bo delo hitro izvršeno. Hasnila bo ta železnica, ki bo peljala od Črnega k Hvalinskemu morju, posebno evropski kupčiji s Persijo, koristna pa bo tudi za južni Kavkaz sam: zemljišča poleg te ceste, ki so jako rodovitna, ki so se pred dobivale po 3 r. s. „desetina“, zdaj že veljajo 100 r. s. Pridelki teh krajev so južne vrste.

Železnica iz Kurska, čez Harkov in Slavjansk, v Taganrog, 977 vrst dalje, začela se je ravno delati, in ima v 18 mescih dodelana biti. Izvrstno domače društvo, kteremu je delo izročeno, porok nam je, da se bomo že do druge jeseni po tej železnici vozili. Dela je 40,000 delavcev: 20,000 med Kurskem in Harkovem, 20,000 pa med Harkovem in Slavjanskem; delavci so iz, takih krajev, kjer je lakota, rokodelci iz kozlovsko-voroneške ceste. Na čelu društva, ki se je tega dela podstopilo, stoji vrli g. Poljakov, njegovi družbeniki, ki so si pri grajenju železnic po celem Ruskem že veliko slavo pridobili, so: gg. Gubonin, Sadovski, Epiškin, bratje Bradin, Buzorin, in še drugih več. Društvo je dobilo 9 milijonov r. s. naprej in se je zavezalo med Harkovem in Azovskem morjem fabriko napraviti, da se bo naredilo 500.000 pudov relsov (šin); relsi so se dozdej na tujem naročevali. — Bali smo se, da se ta železnica za več let ne odloži. Da se pričinja že zdaj graditi, gre hvala gg. Matušinskemu in Danilevskemu, poslancema Harkovskega zemstva, ktera sta se tolikokrat v tej zadevi v Peterburg podala. Zemlja med Harkovem in Azovskim morjem se šteje med nar. plodnejše na celem Ruskem; bogastva pa, ki so v zemlji, ne dajo se preceniti. Posebno veliko je tu premoga, železa, svinca, srebra in cina. Z rudami se tu dozdej ni dalo nič opraviti; izvaževalo se je samo nekaj žita, loja in volne, pa ne v razmeri k temu, kar bi se dalo pridelati. Prevaževanje blaga je v teh krajih bolj težko, nego v severnih. V severni Rusiji po zimi po saneh spravljajo naprej, kar po leti po vodi ne gré; v južnih krajih pa je le redko dober saninec. Število delavcev, ki vsako leto čez stop v južne provincije (v Krim in Kavkaz) gredó dela iskat je kaj veliko; g. Sokalski je zračnil na pol milijona duš takih delavcev. Koliko bodo samo ti ljudje po železnici manj denarja in časa potratili.

Železnica iz Moskve v Varšavo, prav za prav v Brest-Litevski, bo dolga kakih 1000 vrst. Začela se je delati od Moskve do Smolenska, čez Možajsk in Viesmo. Od Smolenska naprej pojde čez Oršo, naj imenitniši pristan Dnjepra, — od tukaj po Dnjepru že ladje gredo, — čez Minsk, čez Niemen, na takem kraju, kjer ta voda tudi že ladje nese, čez Šaro na severni strani ožinskega kanala; gozde in močvirja Pripieca bo na levi pustila. Da pojde čez Minsk, dobro je zato, kjer se potem lahko železnica iz Minska v Vilno napravi in iz Kovna v Liban. Mohilov ostane na strani. Ako bi šla čez Mohilov, bi bila dosti daljša, kar bi vožnjo blaga jako podražilo. Sicer Mohilov ne bo brez železnice ostal, ampak bo dobil uno iz Dünaburga, kadar se vresniči načrt, ki ga je napravil inženir Williams. Za to železnico so si naj več zasluge pridobile „Moskovskija Vjedomosti“. — Kaj obžaluje se, da se bode podrla trdnjava smolenska; to se pravi zidovje, ki obdaja to mesto. — zidovje, ki je tako imenitno v ruski zgodovini. V tolikih ratih, ki smo jih imeli od leta 1612/a do 1812/a, bojeval se je Smolensk zmirom prvi. Smolensk je vstavil Sigismunda in dal Slavo Šeinu. Leta 1812/a je na Smolensk navadila cela Evropa.

Lakota nas je prignala tudi, da se ne odlašaj daleč grajenje železnice iz Vietke do Dvine. Ta železnica pojde 90 vrst dalje čez gozd, ki se bo moral navlaš presekat. „Arhangeljskaja Vjedomosti“ o njej pravijo: „20.000 pudov moke kupljene v Kuharki (v jaranskem okraji vietske gubernije) namenjene v Arhangeljsk, moralo je plavati nazdol po Vietki, po Kami do Kazana, navzgor po Volgi do Ribinska in spet navzgor po Suhani, nazadnje nazdol po Dvini do Arhangeljska: vsega skup 3000 vrst dalje“. To je vožnja v večnost. Po železnici in Dvini bi bilo dosti 14 dni. Da se bo ta železnica potlej do Kazana podaljšala, za gotovo govori se že zdaj. (D. d.)

Politični razgled.

Državna zbornica poslancev, le slabo obiskana po poslancih in občinstvu nadalje beseduje o česki severno-zapadni železnici. Finančni minister razlaga svoj predlog o oproščenju koravdarije v Dalmaciji; v prvič se bere vladni predlog o protipazbi nezaloženega državnega dolga, o gospodarjenju s zavarovanim državnim dolgom; voli se odbor v pretres postavne osnove gledé preuredbe kupčijskih in obrtnijskih zbornic. Dr. Toman poroča v imeu ustavnega odbora, o vladnem predlogu gledé naslova postav izdanih za dežele v državnem zboru zastopane, in nasvetuje, da se imajo po imenu imenovati vse posamezne dežele in kronovine, da se odstrani že nastali strah, kakor da bi se imel po tej postavi dosedajni zgodovinski in djanski obstanek posameznih kronovin in dežel kot delov celokupne države spremeniti ali podkovati. Nasvet je sprejet in — kos historičnega prava in deželne autonomije je rešen. Dr. Tomanovi volilci ga morajo veseli biti. — Ryger nasvetuje: Odbor v protipazo drž. dolgov se ima v smislu temeljnih zakonov v jedni prihodnjilij sej voliti. Nasvet ne obvelja.

Znameniti dunajski pravniki se posvetujejo ali je po obstoječih postavah ali po naravnem pravu kaj kazni vrednega v tem, če kdo spodbada k dačnim protestom ali celo k temu, da ni treba davkov plačevati. Vprašanje se je brezpogojno zanikalo. Kazni vreden je le poziv k činu ali opuščanju, ki je samo na sebi po kazn. postavi zabranjeno. To pa niso niti dačni protesti niti zanikanje plačila.

Ogrski časniki trdijo, da spada slednja Skenejeva interpelacija pred delegacije, in da je takrajno ministerstvo v cesarskem pismu še le zvedelo, ko ga je bralo tiskanega v W. Zeitg.

Brambovsko vprašanje se je rešilo v ogrskem smislu. Beust in Taffe sta glasovala za ogrske načela, ne za ona državnega ministerstva.

Iz Sarajeva se piše, da je Osman Paša strogo zavkazal vsako uporno skušnjo s krvavo pestjo potlačiti. Ceste gomezljajo vojaških voženj in Turčija ima obliko dežele, ki je na vse strani v vojski.

Ono porazumljenje Beustovo s Srbijo ni bilo samo izmišljeno. Naj se pa tudi Beust sprijaznjuje z srbskimi ministri, srbski narod noče o njem nič vedeti. Tudi knez je jel o razločkih takega prijateljstva premišljevati.

Svetuje se mu, naj se znebi svojih dosedanjih svetovalcev, zahtevaje krepke zvonajne, in politike svobodne notrajne.

Upor na Kreti je krepek. Časniki pripovedujejo o zopetovanih bojih, v kterih so uporniki večidel zmagovalci, pa tudi o plenjenju in krutosti turški.

V Berlinu so sprejeli narodni liberalci osnovo adrese, ktera kaže, da je politično združenje Nemčije naravni nasledek gospodarskega združenja, da se v političnem združenju strinjajo vse narodne želje in tirjave nemškega ljudstva.

Napoleon je v Rimu svetoval, mesto obročiti, ker se je iz Italije sopet nekaj hudega bati. Francoska in italijanska diplomacija ste si sploh nekaj navskriž prišle, zato pa se vedno bolj prijazne razmere med Francosko in Laško.

Marquis de Moustier je diplomatičnim opravnikom Francoski pri nemških dvorih nasvetoval skerbno opazovati vse, kar se godi v zadevah colnega parlamenta, a se ne prevsopihati, ko bi parlament zapustil gospodarsko polje in se zgubil na politično.

Postavodajnega zbora proračunski odbor v Parizu ni sicer znižaj stroškov za kopno in morskvo vojno, izbral pa je 200,000 frankov namenjenih v povzdigo poduka. Vse tako kakor pri nas v teh mirnih časih.

Sprejela se je s 330 proti 265 glasovom prva Glastonova resolucija, ktera priporoča, naj se odpravi irska cerkev kot državna cerkev. Disraeli je rekel, da je ta resolucija revolucionarna, in da je glasovanje ministerstva stanje tako spremenilo, da je prisiljen nasvetovati, naj se zborovanje za nekolike časa odloži, da si more ministerstvo nad tem premisliti, kaj mu je storiti.

Javne dražbe 6. maja.

Kranjsko.

III. sop. izv. dražba Prijatelj-evega posestva sp. št. 36, cena 1920 gld. v okr. ur. Ribniškem.

I. izv. dražba tirjatve Jurja Žerovnika na urb. št. 22 zav. 1600 gld. vrednosti v okr. ur. Ljublanskem.

I. izv. dr. Tratnik-ovega posestva pops. št. 410, pri okr. ur. v Idriji, cena 2100 gld.

I. izv. dražba Hafner-ovega posestva urb. št. 95, pri okr. ur. v Loki, cena 500 gld.

I. izv. dr. Lunar-ovo posestvo pop. št. 7, pri okr. ur. v Ridu (Egg-u), cena 1112 gld.

I. izv. dražba Plosovo pos. v Vrhniku h. št. 14, urb. št. 107, Schneeberg pri okr. ur. v Lozah zar. 37 gld. 99 n. c. 1510 gld.

Štajersko.

III. izv. dr. posestva urb. št. 220, pri Nov. Celji; tudi pod ceno (1188 gld).

II. izv. dražba pos. Mat. Kozel-a v spod Leskovci urb. štev. 19, pri okr. ur. Ptujskem; cena 1670 gld.

II. izv. dr. posest. Blaža Gavis-a v Türkenberg-u dom. št. 25; cena 850 gld.

I. izv. dr. Počvnik-ovo posestvo urb. št. 55, 56 in 70 in dom. št. 8, pri okr. ur. v Marenbergu zas. 200 gld.; cena 1100 gld.

I. izv. dr. Zupancovo pot. okr. ur. Laško, št. 235, zas. 42 gld.; cena 350 gld.

7. maja.

Kranjsko.

Prest. III. izv. dr. Stuhovo pos. urb. št. 128 pri okr. ur. v Litiji, zar. 52 gld. 56 n. in 110 gld.; cena 2520 gld.

I. izv. dr. Simončičevo pos. v Št. Jurji pop. št. 24, Poganeč pri okr. ur. v Litiji zar. 601 gld. 51 n.; cena 2721 gld. 50 n.

(13)

Naznanilo.

Podpisani, ki je bil tri leta v čitalnični gostilnici oskrbnik kleti, potem najemnik gostilnice pri „avstrijskem caru“, naznanja, da je prevzel v najem gostilnico

„zur Bierquelle“,

na ribjem trgu za zidom v Ljubljani, ter se priporoča blagovolenmu obisku.

Dobro kosilo se dobiva tu na mesec in po listu, ravno tako gorka jedila zjutraj in zvečer dobro in okusno pripravljena.

Za dobro pivo in vino, ter za dobro postrežbo bode vedno skrbel

Tone Miculinič,
gostilničar.